

DATUM
2019-12-16
ERT DATUM
2019-11-07

DIARIENR
2019/182-4
ER BETECKNING
Fi2019/02399/SFÖ

Regeringskansliet
Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Ökad statlig närvaro i Härnösand (SOU 2019:33)

Statskontoret lämnar i detta remissvar synpunkter på betänkandet *Ökad statlig närvaro i Härnösand* (SOU 2019:33). Statskontoret tar inte ställning till utredningens två förslag, det vill säga vilka verksamheter som bör omlokaliseras eller hur dessa verksamheter ska organiseras i Härnösand. Vi lämnar däremot synpunkter på de utgångspunkter som legat till grund för utredningens analys. Vidare kommenterar vi de kriterier som utredningen tillämpat vid sitt urval av verksamheter som kan omlokaliseras till Härnösand. Statskontoret redovisar även ett antal synpunkter på utredningens motivering till en gemensam kontorslösning och kontorservice.

Kriterier för val av verksamheter (avsnitt 2.1.1)

Statskontoret delar utredningens bedömning när det gäller vilken typ av verksamheter som kan vara lämpliga att omlokalisera. Vi instämmer i att det bör vara verksamheter som knyter an till befintlig verksamhet på orten och som inte behöver bedrivas vid någon viss plats. Statskontoret har tidigare lyft fram att regeringen och myndigheterna bör beakta fördelarna med geografiska kluster av myndigheter när de beslutar om placering av olika arbetsställen. De geografiska klustren kan till exempel skapa regionala arbetsmarknadseffekter och underlätta myndigheternas kompetensförsörjning. Det bör samtidigt noteras att arbetsmarknadseffekterna vid omlokalisering av myndigheter har visat sig vara små, och effekten blir ofta bara ungefär det antal arbetstillfällen som har omlokaliserats. Det har också visat sig att det tar tid att bilda nya myndighetskluster.¹

---

¹ Statskontoret. (2016:08). *Statliga myndigheters lokalisering – ett samlat underlag*.

Hur stor är urvalspopulationen? (avsnitt 2.1.2)

Utredningen menar att omlokalisering av verksamhet endast ska övervägas för myndigheter över en viss minsta storlek. Statskontoret vill framhålla att storleken på de verksamheter som ska omlokaliseras också spelar roll och att det finns vissa fördelar med att de inte är för små. Statskontoret har tidigare redovisat att myndigheter anser att större enheter underlättar möjligheterna till kompetensförsörjning och förbättrar arbetsmiljön för de anställda. Större enheter gör även organisationen mindre sårbar, ökar kostnadseffektiviteten och ger större möjligheter för utveckling av medarbetarna.²

Utmaningar och effekter av omlokalisering (avsnitt 2.1.4)

Statskontoret delar utredningens bedömning att de verksamheter som omlokaliseras inledningsvis kommer att påverkas negativt. Utifrån erfarenheter från tidigare omlokaliseringar kommer myndigheternas kostnader initialt att öka och effektiviteten att minska. Myndigheternas kostnader kan minska på sikt med anledning av ett lägre löneläge eller lägre lokalkostnader vid den nya lokaliseringsorten. För myndigheter som endast flyttar delar av sin verksamhet kan det dock vara svårt att säga upp hyreskontrakten för de lokaler som inte längre behövs. Det finns därför en risk för att de totala lokalkostnaderna ökar för de myndigheter som omlokaliserar en del av sin verksamhet till en ny ort.

Samtidigt som det alltså finns ett antal negativa effekter i samband med en omlokalisering så finns det förstås också fördelar med att det skapas ett antal nya arbetstillfällen i Härnösand. Statskontoret instämmer i utredningens påpekande att det ytterst är en politisk avvägning att bedöma om fördelarna överstiger de negativa omställningseffekter som sannolikt kommer att uppstå hos flera av de berörda myndigheterna.

Erfarenheter av samverkan kring lokaler och kontorsservice (avsnitt 3.1.2)

Statskontoret delar utredningens bedömning beträffande vilka förutsättningar som bör finnas för att samverkan kring lokaler och kontorsstöd ska fungera väl. Som Statskontoret tidigare påpekat är det viktigt att samverkan får utvecklas över tid och utifrån myndigheternas behov. Det är viktigt att myndigheterna har en gemensam målbild och en tydlig ansvarsfördelning.³ Statskontoret delar därför

---

² Statskontoret. (2016:08). *Statliga myndigheters lokalisering – ett samlat underlag*. Statskontoret. (2019:13). *Planerad lokalisering av statlig verksamhet – en kartläggning av tio större myndigheter*.

³ Statskontoret. (2017). *Frivillig samverkan mellan myndigheter – några exempel*. (Om offentlig sektor).

utredningens bedömning om att det ska vara frivilligt för de myndigheter som berörs av omlokaliseringen att ingå i den föreslagna lokallösningen. Om regeringen vill styra samverkan genom att ge en myndighet i uppdrag att vara värmyndighet bör uppdraget formuleras på ett sådant sätt att det finns utrymme för myndigheten att anpassa samverkan utifrån de behov som uppstår. Det finns annars en risk för att värmyndigheten tar på sig fasta kostnader som inte kan täckas om en eller flera myndigheter inte längre ingår i den gemensamma kontorslösningen.

Generaldirektör Annelie Roswall Ljunggren har beslutat i detta ärende. Utredningschef Erik Nyberg och utredare Maria Kling, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Annelie Roswall Ljunggren

Maria Kling